

ПЕРЕДПАТА на „РУСЛАНА“
 виносить в Австрії:
 на цілий рік . . . . . 24 К
 на пів року . . . . . 12 К
 на чверть року . . . . . 6 К
 на місяць . . . . . 2 К

За границю:
 на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 доларів або 14 рублів; з висилкою двічі в тиждень 6 доларів або 12 рублів; з висилкою щодня 5 доларів або 10 руб. Поодинокое число по 10 сотиків.

Телефон Редакції ч. 1484.
 Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очи і Душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.“ — З Русланових повальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділі і руских свят о 5 год по полудні. — Редакція, адміністрація і експедиція „Руслана“ при ул. Хмельовського ч. 15, II поверх. Експедиція місцева в Агенції Соколовського ул. Ягайлонська

Рукописи звертає ся лише а попередню засторогу.

Рекламація лише неопечатані в вільні від порта. — Оповідки звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в „Надісланим“ 40 сот. Подяки і приватні донесення по 30 сот. від стрічки

Два москвофільства.

З польських часописів виходить, що селянин в Королівстві польським є консервативно, отже на русофільську нуту настроений. І не диво. Прецінь що йно Росія, що йно царсвободитель увільнили его з тої тяжкої неволі, в якій він перебував за часів речі-посполитої польської. Він добре пам'ятає ті часи, коли був живим інвентаром свого пана, коли ему не вільно було без дозволу двора вийти на друге село, коли сей пан був его зверхником, опікуном, судиею — всім, а він, хлоп, був тільки фізичною силою і більше нічим.

Тому то й всякі спроби привернення давньої Польщі не зустрічають такого широкого відгуку між польським селянством, як можна би сподівати ся, бо селянин польський заодно боїть ся ще польського „гзаду“ народного гірше, як московського чиновника. Особливо в менше освічених околицях всякі змаганя до обновы польської держави, селяни утожсаляють ві стремліннями до привернення давнього підданства.

Польський дідич є, як взагалі пересічний великий рільник, також консервативно, отже в тім випадку прихильно до Росії, настроений. Він волисть певне нині, ніж непевне ввчтра, его тревожить мара тої анархії, того стану ex lex, котрий звичайно при всяких політичних катаклізмах буває. Ему й досі не дали нагоди зближити ся до селянства при горожанській роботі, котра може бути успішно ведена тільки при повній, а справедливій автономії. І досі там удержали ся всі суперечности в інтересах великого а малого рільника, натомість до зрозуміння загальнорільничих справ остало ще дуже далеко. Тому то й обшарник в Королівстві польським може дійсно побоювати ся, щоби при нагоді політичного перестрою не зведено з ним всіляких передавнених рахунків. Перспектива палена дворів, різання товару і нищення збіжа, не говорячи про страйки і бойкоти, не єсть і не може бути для нього надто привабливою. Додаймо

до того всяких бандитів і експропріаторів, котрі навіть тепер, в часі миру, не дають їм спокою, а на випадок війни моглиб переіменити ся в якусь страшенну язву, а зрозуміємо, чому то польські дідичі підносять тепер такий тревожний голос в обороні так званого status quo.

Мають до того майже ті самі причини також і фабриканти та промисловці в Правислянським краю. Коли зачнуть говорити гармати, тоді звичайно мовкне гамір машин. Перед королевою мехавикі, каноню, тремтять всі механізми. До тогож евентуальна переімена мапи по скінченій війні, моглаб переіменити також і конюнктури торгіві, моглаб відчинити дороги якомусь новому, ишому промислови, а того жаден промисловець не хоче, бо навіть і не може хотіти. Правда, що по війні, мов по бурі, оживлює ся звичайно житє, підносять ся з руїн села і міста, виростають нові фабрики і робітні, але й то правда, що не одна із старих не відновил ся вже ніколи. Отже не диво, що промисл Королівства польського, не опертий о гранітову підставу власного капіталу, волисть гоки що кріпити ся, ніж наражати своє ествованє на непевну судьбу війни.

Капіталіст, о скілько не умістив гроша в промислі і взагалі не пустив его, мов кров в артерії, в оживленє красового організму, є індеферентним. Він видофує гроші з непевних банків і дає ногам знати. Капіталіст, коли не заробить на війні, то не багато втратить, хіба хоче ризикувати у біржевій війні. Прихильниками визвольного руху остають ся отже тільки робітняк фабричний, а по часті й рільник, ідейна молодіж і частина міщанства, — сили, котрі вже нераз уміли промовити своє рішуче слово.

Москвофільство серед українського народу пливе з інших, далеко каламутніших жерел.

Его тлом — борба народу з польонізаційними змаганями галицьких шовіністів. Народ, котрому відмовляли слушного права до самостійного життя в межах ріжноразнової наші держави, попадав в прикрий, психічний

настрій. Его обгортала зневіра і пригнобленє, він перестав сподівати ся, щоби колись могло бути лучше. Ему відмовили власних шкіл, власних висших урядників, его титулували хамом і мургою, останний шарапута, або який небудь паршивий шмайгелес йшов перед найповажнішим руским газдою. З его кервавого гроша брали пригорщами другі, а его духові й народні потреби оставали ся незаспокоєними. Він не видів ані свого генерала, ані міністра, а як приїхав до якого небудь міста, то на нього вяло чужиною. Все польське і живітське, все вороже і чуже на своїй власній землі. Зрозумійте тільки такий прикрий, духовий настрій! Треба вже раз зрозуміти...

І тоді до нього підходив несовісний агент московський і казав: „видиш, що ту з тобою роблять, Ту тобі смерть. Маш стати Поляком, волиш зробити ся „русским“. Там тобі дадуть землю, зменшать податки. Там ти відживеш.“

І чиж дивувати ся, що зневірений хлоп вірив таким чортівським підшептам? Чи дивувати ся, що не остерегла его школа, коли та школа, якраз ішла в поміч москвофільській агітації, бо она не будила і не скріпляла народного почутя, тільки казала рускій дитині співати краковяки. Чиж дивувати ся, що і деякий бідний сьвященник ставав русофілом? Прецінь він чув від свого колятора „że trochę prawostawia nie zaszkodzi“, прецінь він бачив, що в консисториях повно капців, і що найлучші приходи дістають ся найгіршим москвофілам!

Чиж дивувати ся молодежи, що она, дражнена в найсьвятіших почутях, пристає до „палочників“.

А наші ославлені вибори, а неімовірно обидливі статі, а навіть праці, нагромаджені польською академією наук, пера всяких Равітів, Хотковських, Раціборських і Зьдзеховських, в котрих понижувало ся український народ і его Церкву, в котрих робило ся з наших найвизначніших людей звичайних розбишаків, в котрих відмовляло ся нам нашого власного імени і відбирало право до життя своїм окре-

чим народним житєм. Чи не є ті статі каламутною водою на москвофільський млин? Чи не они надали тому млинови того розгону, в яким він тепер меле для Росії оброки? Звертали ми на се заздальгідь увагу, але польські аргументи знаходили заедно більше послуху і неімовірні галицькі практики тревали дальше, аж дійшло до того, що в брами галицького сойму замість ширях народовців і мужів безсумнівно прихильних державі, впроваджено москвофільських провідників, індивідуа ославлені соромними процесами, аж наш край підміновано шпигунами а платні агенти сусідної, ворожої держави, стали дивити ся на нас прямо як на підданих царського кнуга. І треба було що йно такої політичної заєрухи, як тепер, щоби звернено увагу на ті неможливі відносини і щоби примінено такі охоронні середники проти наїзду ворога, якими держава здавна розпоряджувала.

Відкриваючи отсі причини страшної москвофільської недуги, ми не думаємо всеї вини сшихати на других. І ми також не без гріха.

Замість зєднувати широ-народні сили до праці для добра рідної справи і в кожній хвилі ставати одною лавою до бою з найгіршим нашим ворогом, москвофільством, ми ріжнили ся між собою, зводили особисті порахунки, а навіть, навіть, соромно се згадати, накладали з ворогами нашої національної ідеї.

Наші радикальні сторонництва підняли непотрібну борбу з українським духовенством, котре так дуже заслужило ся коло розвитку народної справи. Замість поборювати і клеймити похибки одиниць, до чого кожний має право, пішли они війною на цілий сей заслужений стан і таким чином не вибирали кукую з зерна, а нищили зерно, лишаючи кукіль.

Останніми часами, що правда, притихла тая робота і дай Боже, щоби не відновлювала ся більше. Не треба нам поглублювати того рова, що ділить наші партії, лиш будувати понад ним такий міст, по котрим в кож-

Шатрійос Рагана.*)

З оповідань лікаря.

(Дальше).

— А чи тобі там добре? Чи весело?
 — Досить добре, тільки скучно самому. в дома лучше! Я хотів, щоби і Люжітка вчила ся зі мною, але батенько каже, що бабі наука непотрібна.

— Хто она, чи твоя сестричка?
 — Розуміє ся, що сестра. Молодша від мене. Але хоті і не хлопець, а так хоче вчити ся, так дуже! Я її страшно люблю, жадного приятеля так я не любив би. Учю її... по литовски.

— То ти вмієш і по литовски читати?

— А якже, матінка давно мене навчила: Яку книжку возьму до руки, таку читаю, а писати по литовски ніхто мене не вчив, а я однак пишу! Я сам навчив ся! Вуйко раз мені тільки показав, і досить... Люжітка вже вміє азбуку, тепер навчу її писати. Коли навчить ся, пришлю їй зі школи лист...

— А чи не маєш більше братів і сестер?

— Є ще Левко... От, щож з него! Малий ще, цілком дурний.

— Диви но, який з тебе, так ти любиш малого братчика?

— Люблю і Левка... але щож, коли він

такий... тільки кричить, плаче... ах, які то скучні ті малі діти!...

Стало зовсім темно. Уже від довшого часу почав падати сніг дрібними платками, а тепер сі дрібні платки замінили ся на дрібні „жебрацькі кусні“. Великі мягкі кавалки снігу спадали звільна а густо, та засипували нас цілих лебедяним пухом. Твша панувала всюди, лишень тонкий голосок мого „студента“ дзвенів та дзвенів без перерви, як срібний дзвіночок, або пісенька жайворонка.

— А як здивують ся дома, коли мене побачуть. Ніпії зовсім не надіють ся. Батенько обіцяв завтра приїхати на торг і з поворотом мене забрати. Але учитель вже нині нас звільнив... так тяжко ждати до завтра, я забрав ся і пішов собі піхотою. І віхто не сподіває ся побачити мене нині! Сидять собі всі, мама при кужелі, Люжітка читає, або пустує з Левком... а тут нагло, входжу я!

Весело усміхнув ся.

— То дуже на тебе ждуть дома?

— Ого! Матінка вже певно лагодить на завтра картофляні клюски, а може і булки пече... а все те для мене. Они всі мене дуже люблять!...

— А що ти будеш робити дома?

— Е, я маю багато роботи! Злагодив собі розкішні лижви, буду отже совгати ся по стані, але тільки для відпочинку. А так — маю папір, буду собі писати по литовски, щоби матінка і Люжітка зрозуміли. Пізній-

ше з Люжіткою будемо читати, а матінка буде слухати! А кілько то буде роботи! Я ще не вмю так скоро писати, як пан учитель, я собі пишу поволі, повольеньки. Мати купила мені книжочку з віршами, ах, мій Боже, які там гарні пісеньки, як би ви, пане, знали! Але ви, пане, є вчені, то все знаєте?

— Може і знаю; а не памятаєш жадної пісеньки?

— Одну, здає ся, памятаю, почекайте, пане... я так: „Голубчику, моя пташко, чому сильно воркотиш, твої біди і клопоты...“ дальше забув...

Я тобі докінчу.

Хлопчина вліпив в мене свої великі очи, а я виголошував дальше сю гарну пісеньку.

— Прошу сказати ще раз! — сказав хлопець, коли я скінчив. — Прошу сказати!

— А інших пісенок не хочеш почути? Та це гарнійша... — І я почав виголошувати:

— „Де пливе Шешупа, свої води Німан котить“...

Не знаю, чи все зрозумів мій слухач, але сі вірші так ему подобали ся, що перестав вже навіть говорити, тільки шептав щось тихенько.

— О, Христе, як гарно! Прошу ще що сказати.

Виголосив я ще вірш і другий.

— А хто то був такий, сей Витовт Великий?

— То був князь литовський. Чи знаєш що? Як вернеш по сьвятах до школи, прийди до мене, я тобі розкажу про все, чого лише захочеш і віршів оповім тобі багато і до читавя дам. Чи прийдеш?

Мій філософ почав з радости скакати в еанках.

— О, прийду! як тільки верну! Чи ви, пане, розкажете мені і про Витовта? Які ви щасливі, що все можете знати! Я також хотів би все знати.

— Виджу, що ти любиш дуже науку; чим хотів би ти бути по скінченю наук?

Хвилю подумав, опісля сказав:

— Знаю... я хотів би бути лікарем, як ви, пане.

— А чому? Чи подобає ся так тобі лічити других?

— Так якось... В минулім році боліло дуже нашу Магдалину горло, вкінци не могла вже нічого говорити, ані проковтнути їди, тільки вічно її давило. Наконєць по страшних мукх она померла. Як мені її жаль було! А якби я був лікарем, зараз би їївилчив... не була би ані так терпіла, ані не мусіла би вмирати... І старій Богдановій вилчив би я руку, аби могла прясти... І очи Урбанові... Е, всіх би явилчив!

(Дальше буде).

дій хвилині могли би ми перейти до одного, спільного українського народного табору. Спільної, рівно дорогої нам справи треба нам боронити спільними силами, котрих чейже не маємо так багато, щоби могли витрачувати їх на взаємне поборованє себе самих, бо така борба се прямо каїньский гріх. Кождий Українець має не тільки обовязок, але й безперечне право ставати до праці для добра України і боронити єї. Хто щирого робітника відтучує від праці бо він для него немилый, той ослаблює народну твердиню і працює в хосен нашого зовнішнього і внутрішнього ворога. Через княжі межусобиці не потрапили ми здержати татарської навали, уважаймо, щоби через партійну распрю не уступили перед московскою!

Се наші тяжкі гріхи. А тепер менші. Звісно, що українська ідея прибрала також деякі зовнішні форми, до котрих належать передовсім народня мова і до тої мови пристосована фонетична правопись, так що ми нині не можемо навіть увлести собі Українця, котрий говорив би латинським, а писав етимологічним „кривописанієм“. Пригадаймо собі, кільки то пішло праці, заки правительтво признало нам в уряді та школі народну мову і фонетичну правопись. Пригадаймо собі, як то завзято обстоювали наші патриоти справу написий на всляких урядах, а навіть друку зелізничних білетів.

А між тим наші консисторії до нині урядують перестарілою „какографією“, наша Торговля титулує себе „Народная“, а Двѣстер не може розпрацати ся з коромеслообразним „і“.

І пощо? Щоби не обиджати тої жмівки московфілів, що купують в Торговлі та асекурують ся в „Двѣстері“, або навіть проти них агітують.

А коли так — то яким правом наші інституції обиджають народні почутя цілої рещи своїх членів та покупнів, що пишуть фонетично і фонетичну правопись вважають одною з зовнішних прикмет нашої народної окремішности?

Яким правом наші консисторії для жмівки тих „батюшків“, що будучи католицькими свьященниками свої малолітні діти віддають до православних „воспиталиць“, яким правом они для їхнього „удовольствія“ урядують етимологією?

Коли ми вимагаємо фонетики від австрійського уряду, то хйба маємо право вимагати єї також від своїх власних урядів, за котрі чейже нам вільно уважати консисторії та деканати.

Вимоги єї мають тим більше право, що етимологія з уряду консисторського йде до деканального, з деканального до парохіяльного, а звідси пом ж мірян і таким чином вносить ся правописний роздор і заводить ся таку путанину, котра може вийти в хосен не нам, а обединительній ідеї. Се фірточка не тільки до російської мови, але й до православної віри, а об тим нашому духовенству не вільно забувати. Оно повинно неустрашимо обстоювати за всім, що зберегає окремішність нашої народности і віри, отже й за чистою народною мовою в церкві і в уряді і за властивою тій мові фонетичною правописною.

Раз тая правопись стала урядовою, так всі уряди в державі повинні нею писати. Якийсь лад повинен прецінь бути, инакше наші вороги слухно будуть нас звати народом без языка і суспільністю без письма.

Радше най „Народная Торговля“ дасть одного року меншу дивиденду, а „Двѣстер“ нявший опуст з премії, ніж маємо піддержувати на власних плечах упадаюче московфілство. Треба вже раз з тою язвою скінчити!

Огляд часописий.

(Нові подвиги г-р. Бобрінського. — Змаганя до прилучки Галичини („австрійської Македонії“). — Спільний бенкет по зниженні цїнах. — „Пора за Русь святую!“ — „Польські помагачі“ г-р. Бобрінського у Львові проти укр.-руського університету. — Неїже на Сорбїє! — Житє Українців в Петербурзі і в Москві. — Памяти М. Лисенка).

(Дальше.)

Між споминами про М. Лисенка подаваними по часописях заслуге на особляву у-

вагу „Згадка про оден концерт“, котрий справді очарував зібрану там українську публику творами нашого славного Бояна. Але справедливо зазначує дописець, що звуки Лисенкових творів не всі довели до народної свідомости, так як і не всі безчисленні учасники єго похорону старають ся вводити в житю ідеї великого Кобзаря. Можна бажати, щоби память єго не вимирала між нами а єго ідеї находили наслідників. От тим то для пригадки подаємо сю допись з „Ради“:

„Висока, біла, саяя сяє огнями, повна народу, бо завітав до того міста славетний український музика, незвичайний гість в тому місті. Де кому з присутних в салі вже доводилось втішатись єго мистецким хистом, а більшість тільки чула про нього, та читала в газетах. Настрій публики — підвищений, нетерпеливий, і вся саяя має якийсь урочистий вигляд.

На естраду вийшов М. Лисенко, ласкаво вклонив ся, сів за рояль, вдарив по клявішах єго, і рояль заспівав, та й як заспівав: згуки, наче дрібними перлинами розкотились по салі і лоскотали уха. З початку греміли перковні хорали суворого клясичного стилю, а потім полила ся пісня, така гарна, така ясна та радісна, що нагадувала весну... Не рідна слухачам була та мелодія, але склав її всесвітний гений, якому вклоняють ся народи всього світа, і та мелодія чарувала слухачів. Публика втішалась, милувалась, але була спокійна, в якомусь мрійному настрою.

Колиж, після перерви, рояль, під пальцями Лисенка, заспівав єго варианти на рідні українські мотиви — заблесли очи слухачів, заграла краса на їхніх щоклах, якийсь трепіт пробіг по салі, і саяя — наче заміліла...

Сотні сердець відчували поетичне натхненє артиста. Люди слухали чудові пісні, трепетали, умлівали від них, а співець, що далі, то все більше розгоряв ся, і все гостріше розбуджував серця, малював образи митного, нагадував колишні події... Публика була цілком заціпенізована. Дивлячись на неї, здавалось, що от тепер она палко відчуває своє рідне, признає ся до него, наче присягає собі в думках: від винї вірно та щиро служити своєму народови, оберегати єго добро, кохатись в єго красі, злитись з ним в одну душу...

Стихли чарівні звуки, грім оплесків порушив тишу, що панувала в салі підчас музики, і уявлені образи, що викликав артист, зникли, і разом з ними щезла та ілюзія, яка, було, обхопила слухачів...

Сіра дійсність знов вступила у свої права, мрії розвіялись, і — наче не було того настрою, який навіяв співець, пішов за водою... Натовп виходив з концертної салі, вже байдужий до пережитої тільки що психічної хвилі, балакав про свої щоденні справи, про те, що наступає завтра з єго дрібязковими клопотоми. Тільки де-не-де мигне сумне обличє слухача, який ще не забув тої мрії, що опанувала ним підчас музичної казки, абож — говорять очи у того юнака, що запалив ся огнем поетичного натхненя і досі уявляв собі велетенські події своїх предків, повний жадови до якогось визначного вчинку.

Задля чогож співець збуджував згадки про давно-минуле, про що він мріяв, чого жадав від того натовпу, якого захватив було своєю музикою? Чи він хотів від него поетичної екстази на одну хвилину, хотів дати єму відпочинку від буденного, нудного, житя, втішити єго?

Ні, панове, співець був не тільки поет — він був ще й громадянин, щирий син свого народу, про гірку долю якого він ніколи не забував... Тую долю він і виспівував на струнах своєї чарівної ліри, і мріяв про те, що своїми піснями він запалить серця слухачів любовію до свого народу, виявить перед ними духовні скарби єго, і ті скарби зачарують слухачів до того, що они пригадають „чиїх батьків они діти“, і побожно поставлять ся до піднесеня в гору тих скарбів... От про що мріяв славетний музика, от чим палало єго серце, яке тепер замовкло на віки...

Даремне те було жаданє. Перед співцем була саяя, мало не вся повна нащадками тих предків, що зрадили своєму народови, і горнулясь до иншого „ради лакомства нещасного“...

Чи розумів той натовп, захвачений чарівними звуками, чого жадав від него улюблений ім співець? Колиж розумів, то чого він так скоро охолонув, як тільки звуки вти-

хли, чого він завтра вже не памятає того натхненя, яким запалив єго сьогодні поет-громадянин? Куди поділись ті чудові образи, ті палкі мрії, що обхопили були єго цілком?

Співець гірко помиляв ся. Перед ним був натовп людей з черствими серцями, чуткий тільки до естетичного переживаня насолоди, готовий плакати-радити від музичної легенди, і, разом з тим — холодний, байдужий і зневажливий до долі свого нещасного народу... Змалку він звик ставитись до рідного по крові люду з погордою, змалку він чув від батьків, а потім і сам переймав ся тою думкою, що єго народ — нижчий від инших; треба винищити з него душу — мову, звичаї і все те, що нагадує єго колишню історію. Треба єму засвоїти чужу культуру — тоді він стане в рівень з иншими, виплыви, породами. Не помічав слухач концерту того, що він сам, нащадок скількох поколінь, котрі відчахнулись від свого народу, і начеб то засвоїли собі вищу культуру, він сам досі не позбув ся прикмет свого походженя, і виявляє із себе покалічену людину-перевертня...

Не вина співця в тому, що єго натхнені згуки-мрії падали на камяні серця, але велика слава єму за те, що він сотворив ті звуки, бо тажж збудять они колись засліплених людей, і навернуть їх до свого народу...

Ся згадка спала мені на память підчас виносу тіла небіжчика з єго помешканя до церкви. Я оглядав ся навкруг себе, бачив страшений натовп, який тісною лавою заливав усю вулицю, і гадав собі: яка сила люду шанує прах уславленого співця України, та не знати того, чи багато серед него таких, що визнають єго стремління, і завтра дбатимуть про те, щоб увести їх у своє житє?!

Пізнавав знайомі обличя „малороссов“, яких можна стрінати серед українського громадянства тільки на урочистих святах, чи то веселих, чи сумних, і они нагадували мені ту публіку, що колись бачив на згаданому концерті небіжчика.

Гірко й боляче було на серці...

Л. Жебуньов.

(Дальше буде).

Просимо домагати ся „Руслана“ по всіх реставрациях, каварнях, торговлях і предчувати нам нових передлатників в кругах своїх знакомих.

Війна на Балкані.

Грецько-турецка війна.

До агенції Гаваса доносять з Солуня, що Греки, які 19. с. м. вирушили в похід, здобули укріплені просямки Загоні і недоступні просямки в горах Морова. Турки уткнули в неладі на полудне. Грецьке військо заняло пізніше Горицу. Турецкі дивізіони доносять, що Турки віднесли побіду під Яніною.

Урядова телеграма турецького команданта флоту з дня 22. с. м. звучить: Межи Тенедос а Імброс ми розвідали становище ворожої флоту і налучили там на 6 грецьких контрторпедовців, які пострашнім з нашої сторони огні мусіли утїчи разом з підводним судном. Відтак зближила ся наша флоту до Тенедос і розпочала огонь на грецькі становища. Грецька флоту дала з віддалі 14.000 ядрів огня до нашої дивізії, однак з причини віддалі не наробила ніяких шкід. Смерком завернула наша флоту без шкоди. Висота страт ворогів не дасть ся обчислити. Ціль розвіданя вповні досягнуто.

З Охриди доносять, що в Подгорі піддало ся 18 турецьких офіцирів і 247 жовнірів, яким Греки відтіяли поворот.

„Messagero“ оголошує протест Габрієльєвців проти Греків, які виділювали їх героїство, а тепер не хочуть їм признати заслуг в побідах. Греки вислали Габрієльєвців на певну смерть на такі становища звідки, полишивши много жертв в людях, мусіли цофати ся. Поведенє Греків можна назвати зрадою.

„Loc. Anz.“ доносить з Царгорода, що недалеко Яніни прийшло до кровавих сутичок з Греками. Убито Джавіда пашу, який хотів перебити ся зі своєю залогою з Монастиря до Яніни. Турки побали Греків.

В справі Прохаски.

Сербське правительтво на вість, що Австрія не вдоволяє ся лише урядовим висловом жалю Пасичом з причини подій в Призрені, вислало в друге свого міністра-председника до австрійського посла, щоби зложив заяву, що Сербія є готова по повороті консуля Прохаски до Призрена і Тайого до Монастира дати їм таке задоситьчиненє, якого домагала ся Австрія, с. в. прийняти їх зі звичайними почестями. Коли Сербія додержить під тим оглядом слова, тим самим покінчить ся справа з Прохаскою.

Австрійсько-сербське зближенє.

Вчера прийняв цїсар на вступнім послуханю нового сербського посла у Відні Йовановича. По послуханю висказав ся посол про послуханє ось як: Перший раз бачив я монарха Австро-Угорщини і одушевляю ся єго особою. До пізнього віку заховав свьяжість і здоровлє, а також і надзвичайну моторність. Мое прийнятє було вельми щире і зачливе. Коли пізніше питали єго дневникарі, чи Сербія згодить ся на предлогу амбасадорів, відповів, що про се доси не має ніякої вісти. Про відвідини Угрова і Пасича довідав ся що й но з дневників. Є они знаком, що Сербія стремить дійсно до удержаня приязних сусідських взаємин з Австро-Угорщиною. В білгородських політичних кругах заявляють, що мимо уступок Сербії можливість непорозумінє не є ще усунена. Пасич занехав свою подорож до Лондона.

Півурядова „Самоуправа“ заявляє, що вісти дневників, наче би Пасич мав удати ся до Відня, є неправдивою. Переговори з Австрією вести ме Йованович. Далше доносить сей дневник з міродатних кругів, що ті круги не знають нічо про майбутній зїзд всіх королів балк. союзу в Солуні.

Люблянський „Slovenec“ доносить з білгородських міродатних кругів, що непорозумінє межи Сербією а Австро-Угорщиною можна уважати полагожденєм. Новий сербський посол у Відні одержав окреме порученє і є надія, що єго заходи увінчають ся добрим вислідом. Не є виключеним, що гр. Берхтольд і Йованович найдуть формулку, яка вдоволить обі сторони.

Не вірять Австрії.

„Matin“ містять остороги під адресою Австрії; підозриває іменно єї, що австрійські приготованя стремлять до діяльного виступу в тим випадку, о скільки би вибухли непорозуміня підчас визначуваня альбанських границь. Англія має непокоїти ся становищем Австрії, здержала офіцирам маринарки відпустки і стягнула кружляки до каналу Ля Манш.

Конференция амбасадорів.

Льондонський „Observer“ доносить, що конференция амбасадорів ухвалила ось які точки: Альбанія має бути самостійною, під зверхністю султана. Що до єї неутраляности не ухвалено нічо, також не говорено ще нічо про границі, ні про форму правління. Імовірно справа островів є в завішеню. Що до приступу Сербії до Адриїського моря ухвалено, що має ся збудувати межинародну залізницю Дунай-Адрія, під доглядом держав, якої кінцевою точкою буде альбанська пристань. Ся пристань буде свободна, без мита і без обмеженя вивозу і ввозу. Буде також під доглядом держав.

Мирові переговори.

Мимо проволоки, яку спричинили турецкі відпоручники, замітний був на суботнішнім засіданю як найбільше приязний настрій. Відпоручники балканського союзу бажать горячо перейти до мериторичних нарад. На тим засіданю дано виразно дозрозуміня, що проволоки мусять устати. Веніцельос заявив, що відпоручники є вже в Льондоні 10 днів, а не видно ніякого поступу. Відпоручники балканських держав заявляють предстваникови бюра Райтера, що они є вельми вдоволені з вислїду зїзду амбасадорів і надїють ся, що мирові переговори також пороблять великі поступи. Серед відпоручників панував в суботу вечером великий оптимізм. Про настрої в кругах балканських відпоручників доносить дописець „Vossische Ztg.“: Можна коротко сказати, що не много надїють

ся на вислід мирових перего- ворів. Можна однак думати, що до заклю- чення мира прийде, а іменно за посередництвом великих держав.

Вчера зібрали ся відпоручники балкан- ских держав на нараду о 4 год. по пол. На- радама проводив Новакович. Турецкі відпоруч- ники не обстоювали при домаганю запровіян- тованя Адриянополя, а коли почули жаданя балканських держав, просили о кількадевну проволочку в ціли наради над ними. Засіданє тревало годину і 25 хвиль. Відрочено єго до суботи рана.

В турецьких урядових кругах заявляють, що турецкі відпоручники не будуть перегоно- вувати з балканськими, коли они не згодять ся на заосмотрене в поживу Адриянополя і ин- ших обложених кріпостей. Тому надіють ся зірваня мирових переговорів.

„Jeni Gazetta“, обговорюючи заяву Поан- карого, висловлює надію, що в случаю зірва- ня мирових переговорів держави предложать спосіб полагоди справы, який вдовольить обі сторони. „Tasvir-i Eksjar“ пригадує, що сер Едвард Грей радив предсідникови собранія Данаєви, щоби Болгария не обставала при до- маганю відступленя єї Адриянополя. „Temps“ пише, що відпоручники балканських держав будуть приневолені піти за приміром амбаса- дорів великих держав і почати мирове діло. Імовірно Порта наміряє зажадати посередниц- тва держав.

Берлінські дипломатичні круги не поді- ляють песимізму що до мирових переговорів. Предвиджують, що в часі переговорів не раз буде ся ще чути про можливість їх зірваня. До сего однак не прийде, а переговори вида- дуть добрий вислід.

„Temps“ не вижидас від льондонських переговорів добрих вислідів. Імовірно після предлози Поанкарого, о скільки дієде до зір- ваня мирових переговорів, треба буде посеред- ництва. Оден з болгарских відпоручників мав висказати ся, що Болгари за всяку ціну не відступлять Адриянополя.

Справа Альбанії.

„Сабаг“ заявляє ся за утворенем неза- висимої самостійної Альбанії під зверхністю Туреччини. Князь Ахмед Фуад зголосив уря- дово свою кандидатуру на альбанський пре- стол. Предсідник провізорачного альбанського правительства Ізмаїл Кемаль бей був у австро- угорського і італійського консуля, щоби подяку- вати обом правительствам за опіку над Альбанією.

Згода межи союзниками.

Частина болгарских військ відійшла з Со- луна в напрімь Серес. Небавком вийде звід- там і проча часть сего війська. Сей факт ви- кликав в Софії велике вражінє, а пояснюють єго як вислід стрічі короля Фердинанда з гре- кам королем і, що межи балканськими дер- жавами панує повна згода; свідчить се також, що до мирових переговорів не привязують більшої ваги.

Уоружене Румунії.

З Льовдона доносять, що Румунія мала закупити за 10 мільонів 2 контрторпедовці, які були призначені для правительства в Чиле.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В середу: руско-кат.: Спирядіо- на; римо-кат.: Рожд. І. Хр. — В четвер: рус- ко-кат.: Евгена; римо-кат.: Стефана.

— **В справі українського університета** доно- сить „Slav. Corr.“: Переговори в справі осно- вання самостійного українського університета мають небавом скінчити ся. В останніх днях, як інформують з міродатної сторони, предло- жено формулу, котру, як здає ся, приймуть обі сторони.

— **Як нас люблять!** „Gazeta Narodowa“ скликала політичні збори своїх сторонників, на яких головний реферат виголосив др. Во- лодимир Козловський, почім виявляла ся дуже широка дискусія. Поміж иншими забрав го- лос др. Тадей Ценьський, який „poruszył kwe- styę, że gdyby Austria zabrała część rosyj- skich prowincyj od swej strony wschodniej, wtenczas wzrósłby liczebnie element ruski w monarchii i Rusini popierani przez Niemcy mogli by paraliżować nasz wpływ w Austrii.

na to niebezpieczeństwo nie moż- na oczu zamykać“. („Gazeta Narodowa“ ч. 297.). Супротив такої заяви Австрії не вільно на случаї щасливої війни розширити своєї границі на краї, в яких живуть наші брати, бо се було би „niebezpieczeństwem“ для По- ляків. Річ ясна, що коли би Австрия розши- рила свої границі на простори, які в Росії заселяють Поляки, то тоді „było by co inne go“, бо тоді можна би Русянів давити після звісної рецепти подоляків, а самим мріти на взір Альбанії, „że i dla nas wybije godzina oswobodzenia, bo o ileż wyżej stoi nasz naród, który oddał tak znakomite usługi chrześcijań- stwu i kulturze“ (з промови д-ра Козловско- го). І чи не ясно сказано? І як они нас люб- лять!..

— **Уступленє Цувай.** „Slavische Korrespon- denz“ одержує з визначної сторони потвер- дженє своєї вісти, що небавком уступить Цу- вай. Тими днями їде він на відпустку, з якої вже не верне. Зате сей дневник перечить, наче би на місце Цувай мав прийти до прав- диня військовий достойник. На разі остане тимчасова обсада.

Нинішня телеграма з Загребя доносить: Королівський комісар Цувай виїхав вчера з жінкою на довшу відпустку. Поїхав він через Будапешт на Семеринг. „Народні Нові- ни“ пишуть: В наслідок надмірної праці і не- погоди виступили у бана в останнім часі по- знаки маларії, які сильно давали ся єму в знаки. Бажаємо в інтересі населеня і всіх обожатель баня, щоби скоро по відзисканю здоровля вернув до нашого гурту. — У вче- рашнім видіню урядового дневника містять ся іменоване міністерияльного радника в мі- ністерстві для Хорватії д-ра Карла Ункель- гайзера шефом секції в міністерстві внутрі- шних справ з приділенем єго до хорватского правительства.

— **Страх перед війною в числах.** Німецькі дневники доносять, що останніми тижнями нечувано збільшив ся в німецьких пристанях переселенчій рух. Після урядових статистики, віділіли в листопаді с. р. з Брема 21.680 пе- реселенців, підчас коли в останніх трох ро- ках, в тім самім місяці відіхало лише 12.408, 12.946 і 15.036. Від січня по конець листо- па да с. р. віділіли з Брема 189.907 переселен- ців, а в 1911. р. лише 131.882, а в 1910. р. 173.857 переселенців. Подібний рух панував і в Гамбурзі. В листопаді с. р. віділіли звід- там 17.621 осіб, а в 1911. р. 10.400. В тім ро- ці віділіли з Гамбурга по конець листопада 124.729 осіб, а в 1911. р. в тих самих міся- цях 79.309. Більшість переселенців подавала як причину покинення вітчизни страх перед війною. Могуче число переселенців переїлило також через Антверпію. В листопаді іменно с. р. всіло тут на кораблі 21.791 осіб, а в тім числі четверта часть походила зі східних о- країн Німеччини. В 1911. р. виносило число переселенців в тім самім часі 18.049. Разом отже пересунуло ся через ті три пристани по конець листопада с. р. 386.224 переселенців, се є о 130.930 більше чим в 1911. р.

— **З судової салі.** Пишуть нам з Золочева: Перед тутешнім апеляційним трибуналом відбула ся дня 18. грудня с. р. цікава собою розправа, а іменно: Учитель з Білявець п. Микола Матвій обжалував місцевого пароха і предсідателя шкільної ради місцевої, о. Ан- дрея Декальського, що той закинув єму, що він нищив маєток шк ради місцевої і грома- ди, що не ходив в неділі до церкви і не був християняном. В тій справі відбуло ся вели- канське число розправ і так: На першій роз- праві в суді в Бродах о. Декальського увільне- но, а учитель зголосив відклик до Золочева. Суд в Золочеві велів перевести нову розпра- ву в Бродах. На розправі в Бродах запрясе- жено тільки учителя і судья засудив о. Де- кальського на добу арешту з обміною на 10 К карі і покритє коштів поступованя карного. Від сего вирок зголосив знов о. Д. відклик, на основі котрого суд в Золочеві звіс засуд і велів судови в Бродах перевести нову роз- праву. Тепер суд в Бродах на двох розправах (бо була з відроченям) розглядав справу, за- присяг свідків, допустив доказ правди і у- вільнив о. Декальського від вини і карі. П. Матвій зголосив знова і против того вирок відклик. Суд в Золочеві на переведеній роз- праві постановив знов вівзати еще раз обі сторони і свідків до Золочева і в Золочеві відбула ся ще раз дня 18. с. м. ціла розпра- ва і закінчил ся вкінці увільненем о. Де- кальського. Обжалованого боронив адвокат др. Лев Лопатинський. Так отже відбула ся ціла

„одисєя“, бо аж 8 термінів а справа тягла ся близько рік від 22. січня.

— **Німецький князь на болгарским престолі.** Бол- гарський король Фердинанд є, як звісно, німец- ким князем. Перед покликанєм єго на болгар- ский престол був австрійским офіциром. Єго матір походила з французкого дому Орлеанів. Майно одідичив по дідови, угорским вельможі, князю Когарі. Перша єго подруга, а мати всіх єго дітей, була італійскою княгинєю з Пар- меньского дому. Друга жінка, а теперішна ко- ролева, є вівнично-німецкою княгинєю з ма- ленького князівства Райс. Сам король Ферди- нанд є католиком, єго жінка лютеранкою, най- старший з синів східно-болгарского віроіспові- даня, а прочі діти католики. Король послугує ся на виї болгарскою мовою, а в дома єго роз- говірною мовою є німецька, симпатії має ав- стрійські, а двірськими урядниками є Бельгійці. Словом в палаті в Софії є чиста вавилонська вежа що до народности, мови, віри і куль- тури.

— **Земля западає ся.** З Одеси доносять: На просторі 3^ї верстов здовж побережа усунула ся гора в наслідок чого змінили ся зариси бере- режа. Дво моря піднесло ся і повстало кілько- найцять малих островів. 20 місцевин межи Лянґером і Отрадою потерпіли великі втрати, які доходять мільонів.

— **Справа польского парцеляційного банку.** Державна прокуратория цофнула, онойді обжа- лованє проти директорів перцеляційного бан- ку пп. Дескура і Познаньского і тим чином довгий процес о лиху господарку в тім банку закінчив ся.

— **Замах на індійского віцекороля.** З Дельгі доносять, що на індійского віцекороля лор- да Гардінґа кинено бомбу в хвилі єго тор- жественного візду до міста. Покаліченого ві- цекороля відвезено до шпитала, жінка єго вийшла ціло, а слуга, що сидів побіч на вер- хоблюді, погіб. Рана віцекороля є глибока на 4 цалі і відкрила зовсім попатку. Віцекороль спас ся лише чудом. Сейчас по замаху пере- шукано дім, звідки упала бомба і арештовано кільканайцять осіб. Винownika замаху доси не викрито. За єго зловленє назначено 10.000 рупій.

— **Розлом в таборі ческих радикалів.** Серед ческих сторонництв вибухли на тлі останної обструкції в парламенті непорозуміння. Днев- ники доносять, що в клубі ческих радикалів повстало з сєї причини переселенє. Мимо се- го, що в тім клубі ухвалено 14 голосами всіх присутних вести в палаті послів обструкцію, виявило ся однак, що підчас переведеня сєї ухвали часть радикальних послів (межи ними Кльофач, Бакса і Свіха) була їй противна. І- мовірно клуб ческих радикалів розпаде ся на дві части, а іменно під проводом Кльофача і Хоца.

— **Нещасливі пригоди і катастрофи.** З Токіо доносять: В копальнях вугля Убасі наступив вибух. З 12 гірників уратовано лише 3. — В Букарешті в домі міністра внутрішних справ Маргільонана наступив вибух бензини. Одна особа убита, 2 тяжко покалічені. Часть бу- динка знищена. — В Колонії наступило вче- ра рано в фабриці красок Гелера і Дуда кіль- ка вибухів. Цілий будинок завалив ся. З під розвалин добуто тіла чотирох робітників. Много є покалічених. — В Редміо ді Калярія дало ся відчуті землетрясенє. Населенє уті- кало в великім переполосі до бараків, які по- будовано по великім землетрясеню в 1909. р. Жертв в людях нема.

— **Китайська позичка.** Консорція Кріспа має бути податною зречи ся в части в хосен ме- жинародного синдикату шести держав, при- слугуючому їй на основі контракту з китай- ским правительством, права емітованя позич- ки в висоті 5 міль. фунтів штерлінґів. В на- слідок нового договору англійска група зис- кає більшу участь в тій позичці, бо кромі Кріспа і банків в Гонґконґу і Шанґаю мають брати участь в тім ще чотири ивші англій- ські банки, як: London County et Westminster Bank, Parrs-Bank, Baring і Schroeder.

— **Чума в Росії.** З Новочеркаска доносять, що в місцевині Котовка стверджено клінічно чуму. Померло 12 осіб, а 8 лежать недужі. Вся місцевину окружено війском.

— **Недуга царевича.** „National Zeitung“ до- носить, що у царевича обявляє ся грузлавка вирок. До недужого завізвано з Берліна проф. Ізраєля.

— **Крадіж в гробниці Сабавдского дому.** З Медиолану доносять, що перед кількома дня- ми вломило ся до славної родинної гробниці Сабавдского дому під Турином кількох оприш-

ків, які доконали крадежи дорогоцінностей з гроба кн. Єлисавети Генуєнської. Опришки підсунули ся в ночи під кришту, перетяли дроти, що лучили кришту з містом, після чо- го, розбивши дорогоцінні вітражеві вікна вдерли ся до крипти. Діставши ся до гроб- ниці, розбили три дорогоцінні домовини і огра- били тіло з перлового нашійника, дияментів, перстенів і инших дорогоцінностей. Між міс- цевим населенем зробила ся обікража при- гноблююче вражінє, бо гробницю Сабавдски- го дому уважано там народними сьвятощами. Опришків доси не висліджено.

— **Льосованє новобранців в Росії.** В Росії відбуває ся військова бранка через льосованє. Від витягненого числа залежить, чи льосую- чий буде служити при війську чи ні. Льосова- нє новобранців відбуває ся в сьвяточний спо- сіб в присутности цивільних і війскових вла- стей. Льоси находять ся в склянній урні, до якої по черзі зближають ся новобранці і тя- гнуть льоси.

— **Хто уживає товарів з маркою У. П. Т.,** при- чиняє ся до піднесеня поваги Товариства і піднімає жертву фабриканта на рідну школу.

Оповідки.

— **Похорони бл. п. поє. Ганчаковского** від- будуть ся дня 26. с. м. о год. 2. по пол. у Львові в головного двірця на личаківске кла- довище.

— **Зі станіславської єпархії.** Увільнені оо.: Мик. Гоянюк від парохії в Качиці, сучавского дек., Дм. Вахняк від приватного сотрудицтва в Надвірній, Ом. Завицкий від завідательства в Текучій, пістиньского дек., Зев. Романов- ский від завідательства ex currendo в Пути- лові, сучавского дек., Гн. Щуровский від за- відательства ex currendo в Русові, сьнятиньского дек., Ол. Карпінський від сотрудицтва в Пше- ничниках, товмацкого дек., Евст. Гордійчук від завідательства в Залучу над Прутом, ко- ломийского дек. і Діон. Білінський від екс- понов. сотруди. в Завісью, скальського дек. — Іменовані оо.: Гн. Щуровский завідателем Качи- ки, сучавского дек., Дм. Вахняк систем. сотруди. в Надвірній, Ол. Гаврилюк приват. сотр. в Надвірній. Ат. Тимків завідателем Пу- тилова, сучавского дек., Евст. Гордійчук завід. Русова, сьнятиньского дек., Григ. Зінко сотр. в Пшеничниках, товмацкого дек., Вол. Вергун завідателем ex currendo в Текучій, пістиньского дек., Волод. Білінкевич експоз. в Залісью, скаль- ского дек. і Ів. Ор. Проскурницький сотруди- ком з правом управи в Косові, чортківського деканата.

— **Пригадую Товаришам** о листах для Рус- кої Захоронки у Львові на 29. грудня. Фанти слати на адресу: „Молочарський Союз, Львів, Ринок ч. 10 (для Рускої Захоронки)“. — *Во- лодимир Федусевич.*

— **Дозволи на аптеки.** Намісництво надало дозволи на самостійне веденє прилюдних ап- тек: маг. фарм. К. В. Ділеви в Богородчавах, купленої від антикаря маг. фарм. С. Фукса, маг. фарм. А. Колерови в Будзанові, набутої в дорозі купна від М. Ясіньского і маг. фарм. Ю. Чукерови в Обертині, купленої від анти- каря П. Цукера.

— **На цілі У. П. Т.** Жертви зібрані курзором Крижановским: Вп.: о. Й. Яримович, Скалат 1, др. Готеррід, Скала 1, Ів. Тишецкий, Скала 1, Чупільовский, Скалат 1. Т. Дороповский, Скалат 1, Мих. Хомин, Скалат 1, о. Мат. шев- ский, Грималів 1, М. Хрупович, Грималів 1, „Народний Дім“ Грималів 2, М. Бих, адвокат, Грималів 1, М. Замойский, Грималів 0-80, Ів. Крайник, Грималів 0-50, Перепелинський, Гри- малів 2, Т. Фумуль, Грималів 2, Нижанков- ский, Грималів 1, о. Плакида, Стерий Скалат 2, Мінц, Озерна 2, Кузьма, Озерна 1, Б. Князь, Озерна 1, А. Берестецкий, Озерна 1, І. Бачинь- ский, Львів 1, М. Русин, Львів 1, Р. Соснов- ский, Львів 1, І. Брилинський, Львів 0-50, С. Баньковский, Львів 10, Гр. Харац, Львів 1. (Д. б.)

Всячина.

— **Смертельна доза морфіни.** З Парижа до- носить: Учитель французкої мови в гімназії в Пешті, Пішет прибув ту, щоби відвідати родину. Єго товариш з університета, Бурже, вприснув єму прота якоїсь недуги морфіну. Очевидно доза була за сильна, бо в дві минuti по вприсненю Пішет помер. Лікаря ува- знено.

— **Неграмотність в Європі.** Шведський статистик Зундберг зібрав статистичні дані що до стану народного шкільництва в поодиноких краях Європи. Стан неграмотності представляє ся в поодиноких краях ось як: Німеччина має 0'05 прц., Швеція і Швейцарія 0'1 прц., Данія 0'2, Англія 1'0, Франція 2'0, Голандія 2'1, Фінляндія 4'9, Бельгія 10'2, Австро-Угорщина 25'7, Греція 30'0, Італія 31'3, Болгарія 53'0, Росія і Сербія по 62'0, Португалія 70'0, Румунія 75'0 проц. неграмотних. Загальна сума видатків на народне шкільництво виносить в цілій Європі 1 3/4 мільярда марок. З сего припадає на Німеччину 1/3, на Англію 1/4, на Францію 1/8, на Австро-Угорщину 1/10 всіх видатків; на Росію, де живе четвертина всего населення Європи, припадає лише двадцята часть з загальної суми видатків всіх європейських держав на цілі, народное шкільництво.

Наука, умілість і письменство.

— **Ілюстрований народний календар товариства „Просвіта“** на звичайний рік 1913. Річник XXXVI. Львів 1913. З друкарні Наукового Товариства ім. Шевченка. Стр. XXXII+208+88+оголошення 40. Ціна 1 К, в оправі 1 К 50 с. Зміст календаря такий: I. часть к а л е н д а р с к а: Пануюча планета, затемні сонця і місяця в р. 1913, васхалія, пости гр. кат. і рим. кат., десять століть української історії, календаріум і історичний календар, ловецький і рибальський календар. — II. Часть літературна: Стефан Ковалів: Олекса Цупак, Іван Франко: Себе самого поперед застав робити. З. А. Серфпутовский: Недуга над недугами. З. білорускої мови переклав Михайло Лотоцький. Яків Щоголів: Ткач. Аветис Агаронян: В тюрмі, З вірменського переклав П. Я. Уляна Кравченко: Чи є що краще, як в тиші трудитись. Петро Розеггер: Сільський хірург. Іван Франко: Гадки, Іван Франко: Грицева шкільна наука. Афоризми. Т. Шевченко: Калина. Загадки. Вільгельм Гавф: Казка з острова Альманаха. З німецького переклав М. Я. Іван Франко: Причта про приязнь. Стефан Ковалів: З практичної школи. О. Олесь: Над колискою (пісня матери). Леонід Глібів: Загадки. Антін Чехов: Дамі. З російського переклав Івк. В. Сивенький: Україна, Антін Лотоцький: Михайло Семиліток, оповідане в народного переказу. Леонід Глібів: Над Дніпром. Відгадки на загадки, М. Возняк: Іван Франко. З нагоди ювілею сороклітної літературної праці, І Крипакевич: Шкільне життя в давніх часах. М. Возняк: Сороліте літературної праці співдя бездольних. М. С.: Найбільше сьвято всієї України. Столітні роковини уродин Т. Шевченка. Юліян Ловицький: Шкільна конкуренція. Діточе царство. З редакційної теки „Дзвінка“. — Український університет у Львові і російська Україна. О. Ловицький: Дбаймо про ваші народні школи! (кілька практичних рад і вказівок). Як стоїть справа українського університету у Львові. Австрійська Україна на виставі в Одесі. Івк.: Викориваємо з поміж себе лихі звичаї. Замітки про уживане алькоголю і курене тютюну. Учм дітий чемности. Аркадій Аверченко: Робінзон. З російського переклав Я. Весоловський. В. Меренків: В глибинах океану. Зріст веліниць мірою культури. Бактерії приятелі чоловіка. Край без алькоголю. Дещо про полудневий бігун і его відкрате. Господарска прогулька укр. рільників до Чехії. М. Творидло: Як селяни втворюють рільничий промисля? В ремеслі і промислі економічна сила народу. В. К-лів: Про обезпеченя на житє. Хліб. Про рентові оселі і рентову позичку. З року на рік. Посмертна згадка. І се і те: Слди ріжнородних лісних і польових звірят. Скількість лісів на сьвітї. Лісний воздух. Одїж, в якій безпечно пливати. Викинені мільони. Найважнійші гігієнічні правила. Співачке Тов. „Боян“ в Новім Санчи. Відвага в щоденнім житю. Загальні правила охорони перед сухотами. Механічний чоловік. Цигаро на услугах психології. Печери в Кривчю. Село шахістів. Дещо в історії пошти. Підземна почта в Лондонї. Про ребуси та їх відгадуванє. Перший дїм Тов-а „Сокіл“ в Галичинї. Числа велити. Дім читальні „Просвіти“ в Вест Форт Вїлям в Канаді Як довго живуть звірята і рослини. Д-рева великани. Три хи пради про алькоголь. Гігієнічні поради. Ради для господарів. Ради для господивь. Ріжні ради. Для

розривки. Жарты, дотепи і анекдоти. Ребуси. III. Часть і н ф о р м а ц і я н а: Почтові постанови. Інформації для їдучих велізницями. Міри і ваги. Переміна сьажнів квадр. і моргів на гектари. Табеля заміни корон на марки і марок на корони, обовязуюча на почта німецького цїсарства. Табеля переміни чужої валюты на корони і сотики. Табеля відсоткова. Короткий спосіб обчисленя відсотків за дні. Скалі стемилеві і податок особисто-доходовий. Витяг з тарифи стемпелєвої. Поверхня землі. Календар вагітности домашних звірят. Управілеювані ярмарки в Галичинї і Буковинї. Для тих, що їдуть до Прус. Обчисленя при будівлях. Війскові приписи. Нові постанови про однорічних добровольців. Війскові реклямації. Відшкодованє для родин резервістів. Війскові відпустки на час жнив. Платня за підводи. Фахові школи в Галичинї. Кілько висівати і як видають господарскі рослини. Коротка наука рахованя. Провідник по Львові. Показчик до пляну міста Львова. Міска електрична велізниця у Львові. Тарифа оплат за їзду фіякрами і дорожками в окрузі міста Львова. Дещо про писанє листів. Кілька уваг про се, як поводити ся на улиці і в товаристві. Адвокати-Українці в Галичинї і Буковині. Нотарі-Українці. Лікарі-Українці. Українська преса. Оголошеня.

Календар містить 96 ілюстрацій, а як додаток плян міста Львова. Крім того до кожного примірника додано купони (Тов. „Просвіта“, Народної Торговлі, Руского театру), за оказанєм котрих дістане властитель календаря відовідний онуст при закупні товарів в тих інституціях. Отсей календар уложенний так, що може вдоволити чятаців з усіх верств суспільности без ріжницї полаївіку. Тому сподівати ся треба, що Календар „Просвіти“ випре вкінці з українських хат кале дарі видавані заграничними спекулянтами, які за дорогі гроші дають дуже підозрілої вартости лектуру.

Посмертні оповістки.

— **Аполонія з Левцих Добрянська**, вдова по почтовім офіціалї, померла дня 22. с. м. в Вишницї на Буковині. В. І. п.!

— **Стефанія Долинкіна**, кандидатка учительского званя, померла дня 19. грудня с. р. в Миколаві над Дністром, проживши 20 літ. В. І. п.!

— **Марія з Бариляків Бабієва**, жена гр. кат. пароха в Црковній коло Болехова, померла дня 19. с. м. в 47. р. житя. В. І. п.!

— **Др. Осип Ганчаковський**, радник краєвого суда, посол до краєвого сойму з сельської курїи виборчого округа Турка над Стриєм і заступник члена краєвого виділа, помер в понеділок, дня 23. грудня с. р. в Ставіславі в 41. р. житя. Покійний належав до старокурсної фракції і визначав ся пристійною поставою. В. в. п.!

Телеграми

з дня 24. грудня

Відень (ТКБ). Міністра Гуссарєка, котрого стан є зовсім вдоволюючий, перевезено вчєра з санаторїї до приватного мешканя.

Відень (ТКБ). В вайблизших днях зачнуть ся переговори в справі управліненя політично-торговельних взаємин з балканськими державами.

Бїлгород (ТКБ). Король в признаню знаменитої діяльности санітарного відділу австрійского Червоного Хреста надав єї шефови, д-рови Грївфельдови, командорський хрест, а д-рови Фїберови офіцпрський хрест орлєра Сави. Начальний сєрбський санітарний фєдр. Зандермаєр, вручивши їм візнаки і висловив від короля і міністерства війни повне признанє і подяку.

Рим (ТКБ). З Бенгазі і Дерми доносять, що Араби не хотять признати мира і ставляють Італїйцям завзятий опір.

Царгород. Відпоруčníки балканского союзу в Лондонї не згодили ся на запровіятованє обложєних крїпостей. З тої причини мирові переговори мають розбити ся.

Всіх продуцентів збіж ярих і трав просимо подати відворотно **Красовому Союзови Господарско торговельних Спїлок у Львові ул. Зїморєвича ч. 20**, які збіжа ярі і трави мають до відступленя, причім докладно належить подати:

- 1) Назву насїня.
- 2) Ёго походженє.
- 3) Ёго плїдність і взагалї всі ёго прикметы.
- 4) Гваранцію що до сьвїжости, чистости, сили кїльченя, та о скілько зерно було на слотї (зросле).

471(3)

Жайкрасшим сьвяточним дарунокм гля гїтїий

будє куплена книжочка виданя Українського Педагогічного Товариства.

- I. Образковї книжочки для дітий від 3 - 8 літ.**
№	Кор.
* 99а. Ах, яке хорше, оправлена	цїна 1'50
*100. Для розривки, опр.	1.—
*129. Око в око	—80
*130. Кризь трав килими	—80
*131. З Царства вьвірїв опр.	1'20
*132. Літною порою, опр.	1'20
*133. Дїточї вигадки, опр.	1'20
*134. Від весни до весни, опр.	1'50
*137 а. Веселїй сьвіт	
*138. Двї звїрїята в образках і віршах	
*139. Книжочка Стефуї	оправленї
*140. Мамин дарунок	цїна по—40
*141. Приятелї чоловіка	
*142. Татів дарунок	

II. Ілюстрованї байки та оповїданя для дітий мєлодени

№	Кор.
* 58. і 68. Казки нагоди, ч. I. і II. бр. по 50 с., опр.	—70
Казки народні, ч. I. і II. разом опр.	1'30
*107. Др. М. Пачовскїй: Народні думи ч. II. бр 50 с., опр.	—70
*109. Робінзон великий ілюстр., бр. 1'80 опр.	2'10
*110. Др. Пачовскїй: Ілюстрованє укр.-руске письменство в житєписях ч. I. бр. 1 К, опр.	1'20
*117. Калитовскїй: Подорож сьв. Нєколая, драматична гра, бр. 20 с., оп.	—30
*118. Ілля Кокорудз: Спомины з Атен з ілюст. 1 К 80 с. опр. 2'10 К знизжено на бр. 1 К 20 с., опр.	1'50
*144. Цїсар Франц Йосїф I. бр. 50 с., опр.	—70
*145. 150. Др. І. Дємянчук: Перекази старинного сьвята (ч. I. і II.) бр. по 40 с. опр. по	—60
151. Малї козакї (Івана Петренка) ілюстр. істор. оповїданє бр. 30 с. опр.	—50
* 50. Др. О. Макарушка: Короткий огляд українського письменства бр. 40 сот., опр.	—60
*115. Кїплїнг: В Джунглях, бр. 1 К, опр.	1'20
*128. Улицник (з француского) бр. 1 К 10 с., опр.	1'30
147. На далекїй півночї (оповїданє) бр. 90 с., опр.	1'10
Ілюстрована подорож довкола землі, гра для малїх і старїх бр. 1 К 30 с., опр.	1'50
Нїч сьв. Нєколая, образок сценїчний з прольоґом бр.	—40
152 На вакаціях, повїсть бр. 30 с., опр.	—40
153. Орлєанська дївчина істор. оповід. бр. 40 с., опр.	—60
„Дзвінок“, брошурованї річники по 6 К з давнїших літ по	4—
*137. Сара Кру (оповїданє) бр. 30 с. опр.	—50
154. Записки недоброго хлопця (повїсть) бр. 40 с. опр.	—60
162. Нашї невидимї вороги (Л. Маркїв) бр. 40 с. опр.	—60
163. Як Нєзнайко став муравлєм (А. Онцшук) бр. 20 с., опр.	—35
Катальог многїх инших ще книжочок вислає ся на жаданє відворотною поштою. Замовленя і гроші на книжки враз з оплатою почтовою слати на адресу „Українське Педагогічне Товариство“ у Львові ул. Мохнацкого ч. 12. 465(10)	

ЦЕРКОВНА ТОРГОВЛЯ

„ДОСТАВА“

Львів, ул. Руска 20, — Станїславів, ул. Смолян Перемишль, Ринок 26.

Удержує найкращий вибір всяких церковних річий. — Злучила найлучших артистів для виготовленя іконостасів, престолів, кивотів і др. Приймає у Львові золочєня час і всякі направок. Зєднала досї загальні признаня. 366(8)сєс

„Карпатя“ тов. обезп. на житє — Заступство в Сивявцї, п. Башня дол. приймає обезпечєня на житє, посаги. від огню, граду, крадіжки і випадків. 94(238).

— **Хто ще не має образа „Вїзд Б. Хмельницького до Києва“** зовіть ласкаво поспїшити ся з замовленєм, бо сьвята зближають ся. Цїна: К 10 (люксусове К 16 на вичєрпаню) пересїлка К 1'20. Відповідні рами зі склом, оправою і опакованєм: сальонові К 12, дубові і золоті по К 16, магоньові і плюшові по К 20, спеціальні К 28. Замовляти на адреси: І. Павлик або М. Кривецький, Львів, Ринок 10, а також „Сокіл-Батько“, Львів, Руска 20. Полєкші в слатах.

Жасїя ярих і цьвїтїв 6 пачках по 10 сотикїв

в гарних і практичних скринках віддає в комісову продаж на догідних услїях **Красвий Союз Господарско-торговельних Спїлок у Львові ул. Зїморєвича ч. 20.** Насїєвє під гваранцією сьвїже і правдивє, перед насипуванєм до пакетів підданє контролї **КРАЄВОЇ СТАЦІЇ БОТАНІЧНО-РІЛЬНИЧОЇ** у Львові. Просїть ся о ласкаві скорї зголошеня на комісові склади, бо число скринок обмеженє. 467(3)

Асекуруйте своє майко від огню

В „Дністрі“!

Кождий Русин повинен асекуровати ся від огню, щоби на слґчай пожежі не понєсти страти, бо достаток одиниці то добробит цілого народу.

Кождий Русин повинен асекуровати ся тільки в рускїм товаристві взаїмних обезпечєнь **„ДНІСТЕР“**

Нема жадного иншого руского тєварїства асекураційного, тільки один **„ДНІСТЕР“**

„ДНІСТЕР“ рахує найдешєвші оплати забезпечєня сєлянських будинків. „ДНІСТЕР“ зєвртає кождорічний чистий зиск своїм членам; на рік 1911 виносить зворот 10%.

„ДНІСТЕР“ оцїнює та виплачує шкоди по огни скоро і ретельно, а до комісії запрошує все двох господарів на оцїнїтелїв.

„ДНІСТЕР“ дає підмоги руским школам і бурсам, де виховують ся сєлянські дітя. Люди асекуровані в „ДНІСТРІ“ можуть дістати позичку у всіх великих Банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.

Власні фонди „Дністра“ виносить з кїнцем 1911 року 3,353.305 корон.

„ДНІСТЕР“ приймає обезпечєня на житє у всіх догідних комбінаціях (на дожитє, посмертні каштала, посаги, рентя).

В „ДНІСТРІ“ можна обезпечати від крадени з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитовї готївку, цїнні папєри і векслї за дешевою оплатою премїї.

Адреса „Дністра“: Товариство взаїмних обезпечєнь „Дністер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

40
**АМЕРИКИ
КАНАДИ**

Лїнія Кунарда

найліпше перевозить

у ЛЬВОВІ ул. Городецька 99.

Цїна перєправи кораблєм з Триєсту до Нового Йорка III класою 170 корон за дорослї особи, 85 К за діти понїзше 12 літ крім поголовного америк. податку, який виносить 20 корон від особи.

Уважайте на ч. 99.

ВІДІЗД З ПОРТІВ:

Панонїя з Триєсту 30. сїчня.

Ультонїя з Триєсту 4. лютня.

З ЛІВЕРПОЛЮ:

Найскорші і найвеличавїші пароходи на сьвітї:

Люїтанїя дня 4/1, 25/1 15/2 1913.

Мавретанїя, 11/1, 1/2, 22/2 1913.

